

Korruptsiooni ennetav personalipraktika

Signe Kaurson ja Andrus Hinrikus

14. november 2013

Müüme usaldust – ebausaldusväärses pangas keegi raha ei hoia!

- Pangasaladuse hoidmine;
- Ärisaladuse hoidmine;
- Siseinfo;
- Huvide konfliktid;
- Laenumenetlus;
- Ostu- või outsourcingu protsess;
- Hüved;
- Keelatud kokkulepped;
- Panga/kliendi vara kasutamine;
- Finantsaruandlus;
- Vastutustundlik müük.

Näivus võib olla kõige olulisem!

- „Komisjon ei tuvastanud Indrek Raudse tegevuses huvide konflikti ja Indrek Raudne ei ole seadust rikkunud, samas on ta oma käitumisega loonud olukorra, kus näiliselt on tegu huvide konfliktiga ja see ei ole Riigikogu liikmele kohane. Riigikogu liikme teised tegevused ei tohi mingil määral mõjutada tema ametiülesannete täitmist ega luua kas või näiliselt olukorda, kus tegu on huvide konfliktiga“.

Uus töötaja

- Tööleasuja taust (personal ja sisekontroll koostöös)
 - Personal kontakt eelmise tööandjaga;
 - info mis on avalikkusele kättesaadav;
 - Sisekontroll.
- Uue töötaja organisatsioonikultuuri sisseelamine
 - *Tone at the Top*;
 - Kohustuslikud koolitused ja testid (sh käitumiskodeks, andmekaitse, turvalisus);
 - Kontaktisikud kellelt nõu küsida;
 - Majanduslike huvide deklareerimine (e-vorm).
- Juhi koolitamine: juht kui riskijuht.

- Sisemised regulatsioonid ja regulaarne koolitamine
- Äriprotsesside praktika: funktsioonide lahusus, duaalsus, limiidid, kasutajaõigused.
- Käitumispõhimõtted:
 - Töötaja ja juhi vastutus;
 - Üldised käitumisjuhised (kliendid, kolleegid, huvirühmad, hankijad, avalikkus, konkurendid, ametiasutused);
 - Kuhu pöörduda.
- Eetikakomitee – tõlgendab eetilisi dilemmasid ja kujundab ühtseid käitumisnorme.

Eetikakomitee teemad

- **Hüved**

- Eristatakse hoiakute mõjutamist (suhte hoidmine) ja käitumise mõjutamist (seotud kohustuse võtmisega).
- Keelatud raha, väärtpaberid, reisirid, majutused, laenud, testamendid, sõidukid, ülemäärased kingid/allahindlused.

- **Pangavälised tööd**

- Muu töö, juhtorganitesse kuulumine, esindamine, osalus äriühingus alates 10 % tuleb deklareerida majanduslike huvide deklaratsioonis.
- Lubatud kui võimaldab saada hakkama tööga Swedbankis ja ei ole sellega vastuolus (huvide konflikt, tööaeg, konkureeriv töö, maine) – seda hindab juht.

Ohtlikud olukorrad

- **Pangasaladuse kaitse**

- Isiklik elu ja töö tuleb lahus hoida (sh isiklike tehingute piirangud);
- Kasutajaõigused;
- Tegevuste logimine.

- **Laenumenetlus**

- Funktsioonide lahusus;
- Kollegiaalne hindamine/otsustamine/täitmine.

- **Ostuprotsess ja outsourcing**

- Võrdlevad pakkumised;
- Kohaldame samu põhimõtteid partnerile mis endale;
- Kollegiaalne hindamine/otsustamine;

- **Suhtlemine konkurentidega**

- Pangaliidu konkurentsioiguse järgimise eeskirjad.

Ennetus ja järelevalve

- **Riskide hindamine:** nii äri kui sisekontrolli poolt.
- **Koolitamine:** sisekontroll kui nõustaja, regulaarsus oluline.
- **Kontrolltegevused:** nii riskipõhiselt regulaarsed kui ootamatud, nii äri kui sisekontrolli poolt (sh järelkontroll). Ei otsi ainult vigu, vaid tõstab esile ka tugevusi.
- **Kliendikaebuste lahendamise süsteem:** registreerimine, lahendus, järeldus, hindamine nii äri kui sisekontrolli poolt.
- **Aruandlus:** juhtumite registreerimine, regulaarne aruandlus riskidest, rikkumistest.
- **Tugigrupp**
- **Whistle-blowing**

Juhtumite menetlemine

- Juhi nõustamine;
- Sisejuurdlus;
- Olukorrale hinnangu andmine ja edasiste tegevuste üle otsustamine;
- Tööalase rikkumise menetlemine;
- Edasised ennetustegevused (kommunikatsioon, protsesside, vastutuste ülevaatamine jne).

USA finantsjärelevalve ei karistanud Morgan Stanley`d (MS) korrupsioonis.

Põhjus oli ettevõtte tugev sisekontrollisüsteem ja kõrge riskikultuur:

- MS olid põhjalikud poliitikal korrupsioonivastase tegevuse ning nõuetekohaste kliendisuhete kohta;
- MS oli koolitanud antud töötajat korrupsiooni tõkestamise osas 7 korda ;
- MS oli töötajale esitanud põhjalikud koolitusmaterjalid korrupsiooni tõkestamise osas;
- Töötajale oli väljastatud sertifikaat korrupsiooni tõkestamise teadmiste kohta;
- MS olid igaaastased käitumispõhimõtete koolitused;
- MS oli töötajale saatnud 35 meeldetuletust erinevate korrupsioonivastaste tegevuste osas;
- MS oli igaaastane töötajate majanduslike huvide hindamise programm;
- MS oli ulatuslik koostööpartnerite ja nendega tehtud tehingute kontrollimise süsteem.

Kokkuvõtteks

- Ennetus ja järelevalve on äriprotsessi ja organisatsioonikultuuri loomulik osa;
- Juhtide/töötajate regulaarne harimine ja nende vastutuse rõhutamine;
- Protsessi läbipaistvus ja tõendamine.

Täname!

